

Liite näyttelysuunnittelijan hakuilmoitukseen 6.10.-20.10.2021

Kvs-säätiön Sivistystilan näyttelysuunnittelun toimeksiannon kuvaus

Kvs-säätiön (Kansanvalistusseura rs.) [Sivistystila](#) on näyttely, joka kutsuu katsomaan suomalaisen sivistyksen ja koulutuksen tarinan kautta itseemme ja tulevaisuuteen. Se on hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Sitran Sivistys+ -ohjelman kanssa.

Pyydämme tarjousta Sivistystila-näyttelyn näyttelysuunnittelusta. Tarjoukseen voi sisältyä optiona myös graafinen suunnittelu. Tarjouksessa tulee ilmoittaa lisätyötuntien hinta (€/h).

Suunnittelu tapahtuu yhteistyössä Kvs-säätiön työryhmän kanssa. Näyttelyn tuottajana toimii Nina Hjelt.

1. Tarve ja tausta näyttelylle

Kohtaamme ajassamme viheliäisiä ongelmia. Länsimainen elämänmuoto on osoittautunut maapallon kannalta kestävämmäksi. Kulttuuria ja toimintatapoja tulee muuttaa, jotta pystymme vastaamaan yhteiskunnan muutostarpeisiin.

Kasvatus ja sivistys elämänkaaren mittaisina prosesseina ovat toimivan yhteiskunnan perusta. Ne välittävät tietoja ja taitoja sekä sosiaalistavat yhteisön ja yhteiskunnan arvoihin, perinteisiin ja uskomuksiin, mutta ennen kaikkea ne rakentavat tulevaisuutta.

Sivistyneen ja osaavan yhteiskunnan vahvistaminen on jatkuva prosessi, jossa myös taantuminen on mahdollista, mikä näkyy esimerkiksi populismin ja vastakkainasetteluiden nousuna. Jos haluamme vahvistaa yhteiskunnan sivistystä, meidän tulee vahvistaa kansalaisten valmiuksia ja kykyä toimia eettisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla. Suomalaiseen sivistykseen kuuluu vahvasti pyrkimys tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen.

Sivistystilan tavoitteena on lisätä ymmärrystä sivistyksestä yhteiskunnallisena tehtävänä. Olemme Suomessa toteuttaneet sivistystehtävää menestyksekkäästi, nousten korkean osaamisen yhteiskunnaksi. Ihminen tai yhteiskunta ei kuitenkaan tule koskaan valmiiksi, vaan opimme uutta ja syvennämme ymmärrystämme maailmasta alituisesti. Tämä tapahtuu yhdessä.

Sivistys kuuluu siis kaikille.

Sivistystila kutsuu katsomaan suomalaisen sivistyksen ja koulutuksen tarinan kautta tulevaisuuteen. Tavoitteena on ennen kaikkea tuottaa osallistujalle kokemus siitä, että voimme sivistykseen tähtäävän kasvatuksen avulla ratkaista tulevaisuuden haasteita ja vaikuttaa tulevaisuuteen. Olemme ponnistaneet jo pitkän matkan vauraaksi ja kansainväliseksi hyvinvointivaltioksi ja meillä on kaikki edellytykset olla paremman kehityksen kärjessä myös tulevaisuudessa.

Sivistystila on aika ja paikka yhdessä oppimiselle. Siihen kuuluu näyttelyosuus, temaattisia työpajoja, tilaisuuksia ja luentoja. Tila jakautuu kolmeen osaan: historia – nykyhetki – tulevaisuus.

Sivistystilassa havainnollistetaan visuaalisesti ja kokemuksellisuutta hyödyntäen sivistyksen ja siihen pohjautuvan kansansivistyksen ja koulutusjärjestelmän luomisen käännekohtia. Tarkoitus on havainnollistaa myös erilaisia ihmiskunnan haasteita ja päämääriä, joihin koulutuksella ja sivistyksellä on kulloinkin pyritty vastaamaan. Kävijä saa käsityksen sivistyksen kentästä kokonaisuutena.

- Tavoitteena on sivistyksen uudelleen tuominen tai löytäminen ihmisten läheltä, arjesta.
- Kohtaamme ajassamme viheliäisiä ongelmia. Länsimainen elämänmuoto on osoittautunut maapallon kannalta kestävämmäksi. Kulttuuria ja toimintatapoja tulee muuttaa, jotta pystymme vastaamaan yhteiskunnan muutostarpeisiin
- Olemme aiemmin selvinneet haasteista sivistyksen avulla ja meillä on edellytykset vastata myös jatkossa edessämme oleviin haasteisiin.
- Aihe koskettaa jokaista suomalaista. Haluamme osallistaa ja vahvistaa kansalaisten ääntä tulevaisuuteen suuntaavan kasvatuksen ja koulutuksen saralla.
- Tarjoamme myös sivistystoimijoille ja päättäjille innoittavan ja oppimista tukevan ympäristön.
- Kokoamme tietoon ja tutkimukseen perustuvaa pohjaa ja tuotamme ihmisille ja yhteisöille sekä työkaluja että kanavan tulla osaksi sivistystehtävän muotoilua.
- Uudistamme käsitystämme sivistyksestä ja sen mahdollisuuksista.
- Viritämme julkista keskustelua sivistyksestä.

2. Sivistystila-näyttelyn avaaminen 2022–2024

Sivistystila avataan yleisölle vaiheittain vuosina 2022–2024. Ensimmäinen vaihe avataan kesä-syyskuussa 2022 säätiön nykyisiin koulutus- ja toimistotiloihin. Tässä vaiheessa ei vielä rakenneta virtuaalista Sivistystilaa vaan, avataan vain yksinkertainen verkkosivu. Aluksi näyttely on avoinna ryhmille tilauksesta ja sen toimintaa sekä konseptia kokeillaan. Tavoitteena on saada vieraaksi myös kansainvälisiä koulutusviennin asiakkaita.

Seuraavassa vaiheessa tehdään suunnitelmia sekä varainhankintaa näyttelyn laajentamiseksi ja laajempien sekä kaikille avoimpien tilojen löytämiseksi Helsingistä. Sen rinnalla rakennetaan virtuaalinen Sivistystila, jolloin näyttely on paremmin saavutettava ja vierailun voi aloittaa tai sitä voi jatkaa. Laajentaminen toteutetaan vuosina 2023–2024 niin, että laajennettu näyttely aukeaa

säätiön 150-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 2024. Tällöin näyttelyn on tarkoitus osittain myös kiertää Suomea.

Sivistystilan rakentaminen 2020-2024

3. Näyttelysuunnittelun lähtökohta

Näyttelysuunnittelun lähtökohtana on neljä asiantuntijatyöryhmän työpajaa, jotka tulevat määrittämään näyttelyn sisällön (2021–2022). Työpajojen teemat ovat:

1. Eurooppalainen sivistyskeskustelu: Elinikäisen oppiminen ja aikuiskasvatuksen humanistinen perusta, kansainvälinen keskustelu ja viitekehys sekä tämän liittyminen muuhun sivistyskeskusteluun. Suomalaisessa keskustelussa eurooppalaiset vaikutteet ovat olleet vahvassa asemassa, joten tällä kansainvälisellä keskustelulla on suorat linkit myös suomalaisiin ratkaisuihin. Mitä Euroopassa ajatellaan sivistykseen tähtäävästä aikuiskasvatuksesta ja sen tulevaisuudesta?
2. Sivistys kuuluu kaikille: Koulutuksen, kasvatuksen ja muun sivistystyön laajentaminen kaikkien saataville suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutusjärjestelmämme ja vapaan sivistystyön historian isot visiot ja käännekohdat tasa-arvon edistämiseksi sekä tulevaisuuden näkymät tässä asiassa. Syrjintä ja eriarvoisuus kasvatuksen kentillä. Mitä, kuuluu tasa-arvolle ja ihmisarvolle suomalaisen sivistyksen perustana? Millaista yksilöiden ja ryhmien ulossulkemista kasvatuksen kentillä tapahtuu ja miten voisimme toimia paremmin?
3. Sivistyksellä kestävään tulevaisuuteen Rajallinen planeettamme ja muut tulevaisuuden haasteet. Uudet sivistystarpeet ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään tulevaisuuden saavuttamiseksi. Millaisia ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden ongelmia kohtaamme? Miten ne vaikuttavat sivistystehtävän päämääriin, vai vaikuttavatko?
4. Sivistyksen monet motiivit: Kasvatuksen kentillä kilpailevat intressit. Kasvatuksessa halutaan osin säilyttää ja osin uudistaa yhteiskuntaa. Oppimiselle eri yhteyksissä asetettavia päämääriä. Onko oppimisen tavoitteena yhteiskunnassa käytännössä työelämässä ja kilpailussa hyödynnettävät tiedot, taidot ja osaaminen? Onko oppiminen pakkoa vai mahdollisuutta? Millaisia tulevaisuuden näkymiä kasvatuksen kentällä kilpailevat eri intressit avaavat?

Kustakin työpajasta koostetaan raportti, jossa on asiantuntijoiden tuottama ymmärrys teemasta sekä konkreettisia ideoita Sivistystilaan. Työpajojen raporttien perusteella työryhmä laatii näyttelykäsikirjoituksen. Tarvittaessa työn tueksi ostetaan konsultointiapua. Toivomme näyttelysuunnittelijan omalla asiantuntemuksellaan auttavan työryhmäämme näyttelykäsikirjoituksen laadintaan liittyvissä kysymyksissä.

Sivistystila on vuorovaikutteinen näyttely, joka koostuu tieto-osuuden lisäksi osallistavista toiminnoista. Näyttelyssä nähdään tärkeäksi elämyksellisyys, toisen saappaisiin astuminen ja kokemuksellisuus. Esimerkiksi Vilnassa toimiva Centre for Civil Education on mielestämme onnistunut toteutus (<https://www.govilnius.lt/visit-vilnius/places/centre-for-civil-education>). Olemme työyhteisössämme pohtineet esimerkiksi seuraavanlaisia ideoita toteutukseen:

- Esineet ja asiat, jotka konkretisoivat sivistyksen merkitystä arkipäivässä. Esimerkiksi ilmainen kouluruokailu.
- Luennot ja koulutukset
- Sivistysaarten etsintä: Aartenetsijälle luodaan kokonaiskuvaa sivistyksen historiasta ja historian merkityksestä osana sivistystä nykypäivänä. - - Kuka olen tässä maailmassa? Juuret juurettomille, turvaa ymmärryksestä. – Tarinoita, narratiiveja. Mukana olisi omakohtaisuus ja moniäänisyys, kävijä saisi itse pohtia miten asemoi itsensä tähän.
- Interaktiivinen arvoseinä: Voimavarakeskeisyyttä ja omien vaikutusmahdollisuuksien esiin tuomista pidettiin tärkeänä. Sivistystilassa nämä voisivat toteutua elämyksellisesti esimerkiksi interaktiivisella arvoseinällä, johon kävijät voivat itse kiteyttää tärkein pitämiään asioita esimerkiksi eri kehille: mitä ilman en voisi elää, mikä on mukavaa ja mitä maailma tarvitsee lisää.
- Dystopia: Minkälainen olisi maailmaa ilman sivistystä? Tai medialukutaitoa? Mitä jää jäljelle, jos poistetaan sivistys? Pakopeli dystooppisesta tulevaisuuskuvasta.
- Huone/digitaalinen maailma, jossa olisi kuvattuna toisaalta dystooppinen maailma ja toisaalta ihannemaailma vuonna 2050. Huoneessa voisi olla minikuunnelmia tai kuvia tulevaisuudesta valkokankaalla. Tilaan voitaisiin tuoda myös palikkakaupunki, josta kävijä voisi poistaa sivistyslaitoksia ja katsoa miltä kaupunki näyttää ilman niitä.

4. Tilojen sijainti ja kokonaispinta-ala

Sivistystila avataan aluksi Kvs-säätiön opetus- ja toimistotiloihin Helsingin keskustassa (Albertinkatu 25 A, 7. krs). Opetustiloissa on näyttelylle neljä vaihtoehtoista luokkatilaa, jotka ovat kooltaan 24–45 m². Kaikissa luokkatiloissa on kalusteita (pöytiä ja tuoleja), joita ei ole mahdollista siirtää kokonaan pois tilasta. Lisäksi käytössä on noin 44 m² yhteistyötila sekä pienet aula- ja käytävätilat.

Näyttelyn laajentamisvaiheessa pyritään hankkimaan Sivistystila-näyttelyn toiminnan paremmin mahdollistamat kaikille avoimet tilat. Yhteistyökumppanien kanssa on myös keskusteltu mahdollisuudesta sijoittaa ”satelliittipisteitä” eri puolilla Suomea oleviin museoihin. Kvs-säätiön tavoitteena on saada näyttely osittain kiertämään Suomea säätiön 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi vuonna 2024.

5. Näyttelysuunnittelija tehtävät

Näyttelysuunnittelijan tehtävänä on Sivistystila-näyttelyn käytännön toteutuksen ja näyttelyarkkitehtuurin suunnittelutehtävät. Näyttely on esillä kesäkuussa 2022 lähtien pysyvästi. Näyttelysuunnittelijan vastuulla on näyttelyn arkkitehtuurin suunnittelusta yhteistyössä Kvs-säätiön edustajien ja tuottajan kanssa. Suunnittelu sisältää:

- ideasuunnitelman;
- muutamien esineiden suunnittelu;
- rakenteiden suunnittelu: vitriinit, jalustat ja muut rakenteet
- teosten ripustussuunnitelman: teosten ja tekstien sijoittamisen ja ilmeen;
- työpiirustusten valmistaminen tarvittavista rakenteista (detaljit, mitat, värisävyt ym. tarvittavat tiedot): Kvs-säätiön pitää pystyä tilaamaan elementit työpiirustusten pohjalta;
- näyttelyn ilmeen suunnittelu yhteistyössä graafikon kanssa tai itse;
- toivomme näyttelysuunnittelijan pystyvän myös sopimuksen mukaan auttamaan meitä oppilaitoslaitos- ja esinesponsorointiyhteistyössä;
- ratkaisujen toteuttamisen valvonta yhteistyössä Kvs-säätiön kanssa.

Kvs-säätiöllä on lopullinen päätösvalta näyttelyarkkitehtuurista ja sen toteutuksesta.

Toivomme sinun tukevan tuottajaa omalla asiantuntemuksellasi näyttelyn avaamisen liittyvissä kysymyksissä.

6. Talousarvio

Näyttelyn ensimmäisen vaiheen rakennuskustannukset ovat 15.000 euroa. Laajennusvaiheen kustannuksien arvioidaan olevan 30.000 euroa.